

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen
Enhet 16

DOM
2014-04-17
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
4733-14

Sida 1 (7)

SÖKANDE

Perfect Print Sverige AB, 556617-9486
Box 7375
187 15 Täby

MOTPARTER

1. Nykvarns kommun
155 80 Nykvarn

2. Salems kommun
144 80 Rönninge

3. Södertälje kommun
151 89 Södertälje

Ombud för 1-3: Telge Inköp AB
Box 633
151 27 Södertälje

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2014-04-17	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan från Perfect Print Sverige AB om ingripande enligt lagen om offentlig upphandling.

Dok.Id 468148

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag

08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Nykvarns kommun, Salerns kommun och Södertälje kommun (kommunerna) genomför genom det kommunägda upphandlingsbolaget Telge Inköp AB (Telge Inköp) en ramavtalsupphandling av toners till skrivare och kopiatorer för kommunerna samt till viss del för Telge AB, (TI 2013-1136). Upphandlingen genomförs som ett öppet förfarande. Enligt rättat tilldelningsbeslut meddelat den 24 februari 2014 har tre leverantörer antagits. Perfect Print Sverige AB:s (bolaget) anbud placerade sig på andra plats i rangordningen efter Kontorab AB (Kontorab).

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen ska få avslutas först efter rättelse i form av en ny utvärdering utan beaktande av anbudet från Kontorab eftersom detta anbud inte uppfyller alla ska-krav i upphandlingen.

Kommunerna bestrider bifall till ansökan.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska principerna om icke-diskriminering, lika-behandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande följas vid all offentlig upphandling. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har anfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU (jfr RÅ 2009 ref. 69). Om förvaltningsrätten anser att förutsättningarna för åtgärd är uppfyllda ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

De frågor som förvaltningsrätten har att ta ställning till i målet är följande:

1. Är punkten 1.6.4. i förfrågningsunderlaget rörande företagspresentation ett så kallat ska-krav, dvs. ett obligatoriskt krav som anbudet måste uppfylla för att kunna utvärderas, och uppfyller i sådant fall Kontorabs anbud detta krav?
2. Uppfyller inte Kontorabs anbud ska-kravet i punkten 1.6.6. i förfrågningsunderlaget rörande kvalitetspolicy?
3. Uppfyller inte Kontorabs anbud ska-kravet i punkten 2.2.1. i förfrågningsunderlaget avseende retursystem för förbrukade toners?

Ett anbud som inte uppfyller ett ska-krav får inte utvärderas eftersom det skulle strida mot likabehandlingsprincipen i 1 kap. 9 § LOU (jfr EU-domstolens avgörande i Stora Bält C-243/89). Den upphandlande myndigheten får alltså inte göra prövningen mot andra kriterier än dem som funnits i underlaget och har därför en skyldighet att från utvärderingen utesluta leverantörer vars anbud inte uppfyller ett eller flera ska-krav. Förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får dock godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och EU-rätten inte träds för när (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2002 ref. 50). Av EU-domstolens avgörande i Siac-målet (Mål C-19/00) framgår att kriterierna i ett förfrågningsunderlag ska vara så pass tydligt utformade att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare kan tolka kriterierna på samma sätt.

Fråga 1) Är kravet på företagspresentation i förfrågningsunderlaget ett ska-krav?

I punkten 1.4.1. i förfrågningsunderlaget benämnd "Anbudets form och innehåll" anges bl.a. följande. Anbudet ska innehålla de handlingar och uppgifter som efterfrågas i underlaget. Om anbudet inte är komplett, saknar

klar och tydlig redovisning av efterfrågade uppgifter, eller om anbudet innehållsmässigt ej helt överensstämmer med förfrågningsunderlagets anvisningar kan anbudet komma att förkastas.

I punkten 1.6.4. benämnd "Företagspresentation" anges följande:
"Beskrivning av företagets organisation, ägarstruktur, tjänster/verksamhet samt företagets resurser".

Bolaget har anfört att enligt de administrativa föreskrifterna i 1.4.1. ska samtliga efterfrågade uppgifter bifogas anbudet. Ägarstrukturen är inte angiven i Kontorabs anbud. Därmed är kravet i punkten 1.6.4. i förfrågningsunderlaget inte uppfyllt eftersom Kontorabs anbud inte innehåller de handlingar och uppgifter som efterfrågas i förfrågningsunderlaget.

Kommunerna har invänt att det inte av lydelsen i 1.6.4. i förfrågningsunderlaget framgår eller avses att detta skulle vara något ska-krav. Punkten 1.6.4. är avsedd som en allmän information till upphandlande myndighet.

Förvaltningsrätten konstaterar att det i alla andra punkter i avsnitt 1.6. benämnt "Krav på anbudsgivaren" i förfrågningsunderlaget, förutom i punkten 1.6.4. anges att kraven ska uppfyllas. Förvaltningsrätten kan inte tolka detta på annat sätt än att de punkter där ordet *ska* används utgör ska-krav medan punkten 1.6.4. i förfrågningsunderlaget inte utgör ett ska-krav utan en uppmaning att inge allmän information om anbudsgivaren till upphandlande myndighet. Enligt förvaltningsrättens bedömning är punkten 1.6.4. så pass tydligt utformad att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare bör kunna tolka kriteriet på samma sätt. Eftersom förvaltningsrätten inte anser att punkten 1.6.4 utgör ett ska-krav saknas skäl att pröva om Kontorabs anbud innehöll en redovisning av ägarstruktur.

Fråga 2) Uppfyller inte Kontorabs anbud ska-kravet i punkten 1.6.6. i förfrågningsunderlaget rörande kvalitetspolicy?

I förfrågningsunderlaget anges i punkten 1.6.6., såvitt nu är aktuellt bl.a. följande. "Anbudsgivaren ska ha en på lednings- eller styrelsenivå antagen kvalitetspolicy. Ange när den fastställdes, samt bifoga kvalitetspolicy".

Bolaget har anfört att det i Kontorabs anbud inte är angivet när en eventuell kvalitetspolicy fastställdes. En kvalitetspolicy är inte heller bifogad till anbudet. En policy är enligt bolaget ett kortfattat dokument på en övergripande nivå om specifika, strategiskt viktiga områden. Bifogad bilaga är ett ISO-certifikat, inte en policy.

Kommunerna har invänt att Kontorab har gett in ett ISO Certifikat 9001 vilket är Kontorabs kvalitetspolicy. Av denna framgår att Kontorab i Norrköping är certifierade enligt ISO 9001 den 27 juni 2011.

Förvaltningsrätten anser att bolaget inte har visat att det i målet aktuella ISO-certifikat inte innehåller en kvalitetspolicy. Eftersom bolaget inte har lyckats visa detta anser förvaltningsrätten att det inte finns skäl att ifrågasätta den upphandlande myndighetens uppgift om att det bifogade ISO-certifikatet får anses innefatta en kvalitetspolicy i enlighet med ska-kravet i punkten 1.6.6. i förfrågningsunderlaget. Förvaltningsrätten anser därför att det saknas skäl för ingripande enligt LOU på denna grund.

Fråga 3) Uppfyller inte Kontorabs anbud ska-kravet i punkten 2.2.1. i förfrågningsunderlaget avseende retursystem för förbrukade toners?

I förfrågningsunderlaget anges bl.a. följande i punkten 2.2.1. "Anbudsgivaren skall erbjuda ett retursystem för förbrukade toners till dem som så önskar. Ett exempel på rutin kan vara att en kartong med förbetalt porto

och "adresslapp" skickas till beställaren och när kartongen blir full ringer beställaren till t.ex. postens företagspaket för hämtning. Anbudsgivaren skall i sitt anbud redovisa ett fungerande retursystem".

Kontorab har i sitt anbud anfört bl.a. följande rörande retursystem. "Kontorab är certifierade enligt ISO 14001, sedan den 27 juni 2005. I arbetet med att vara ISO-certifierad ingår tydliga målbilder och krav som måste efterlevas inför varje omcertifiering som sker var tredje år. Kontorab erbjuder alla sina kunder fria returerna av förbrukade toners och inkjet kassetter. Detta samarbete görs mellan Kontorab och Greenman Toners där de sistnämnda använder dessa kassetter för att producera s.k. "miljötoner" och "miljöinkjet"."

Bolaget har anfört att det endast framgår att ett system för returerna finns angivet i Kontorabs anbud men att det ingenstans framgår hur detta system fungerar. Detta innebär enligt bolaget att Kontorabs anbud inte uppfyller ska-kravet i punkten 2.2.1. i förfrågningsunderlaget. I relation med det i förfrågningsunderlaget ställda exemplet på rutin är Kontorabs beskrivning inte tillräcklig eftersom den inte beskriver hur t.ex. beställarna gör för att returnera det tomma godset. Det framgår inte heller ifall returerna ska samlas i en låda eller skickas styckvis. Beskrivningen Kontorab har lämnat är alltså inte en beskrivning av ett fungerande retursystem eftersom det enda som framgår är att det är kostnadsfritt.

Kommunerna har anfört att det av Kontorabs redovisning i sitt anbud kan utläsas hur retursystemet ska gå till nämligen genom fria returerna, och att detta sker i samarbete mellan Kontorab och företaget Greenman Toners.

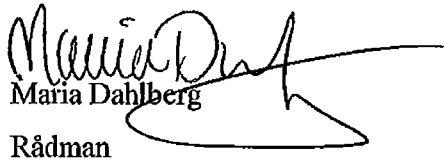
Förvaltningsrätten anser i likhet med kommunerna att ska-kravet i punkten 2.2.1. är uppfyllt genom att Kontorab erbjuder kommunerna ett retursystem bestående av fria returerna i samarbete med ett företaget Greenman Toners.

Sammanfattning

Vad bolaget har anfört i målet utgör inte omständigheter som visar att kommunerna har utfört upphandlingen i strid mot LOU. Bolagets ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Maria Dahlberg
Rådman

Föredragande har varit Cindra Lindblom.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.